

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIAŁA RAWSKA
NA LATA 2017-2020
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024**

SPIS TREŚCI

1. Przedmiot i zakres opracowania	4
2. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3. Zakres prognozy	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7
5. Opis projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska oraz główne cele i kierunki działań ...	8
6. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji.....	11
6.1 Istniejący stan środowiska	11
6.1.1 Demografia	13
6.1.2 Klimat.....	14
6.1.3 Wody	14
6.1.4 Gleby.....	22
6.1.5 Zasoby geologiczne	24
6.1.6 Powietrze.....	25
6.1.7 Klimat akustyczny	28
6.1.8 Promieniowanie elektromagnetyczne	29
6.1.9 Zasoby przyrodnicze.....	31
6.1.10 Gospodarka odpadami	35
7. Główne problemy ochrony środowiska	39
8. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu	40
9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	42
10. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	53

11. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska na wybrane elementy środowiska, w tym na obszary NATURA 2000 ...	70
11.1 Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	70
11.2 Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	73
11.3 Powietrze atmosferyczne i klimat	74
11.4 Krajobraz i zabytki	75
11.5 Zasoby naturalne	76
11.6 Wody	76
11.7 Powierzchnia ziemi	77
12. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	78
13. Propozycje działań alternatywnych	81
14. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	81
15. Monitorowanie realizacji POŚ dla Gminy Biała Rawska	82
16. Podsumowanie i wnioski	83
17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	84
SPIS TABEL	87
SPIS RYSUNKÓW	88

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 i 47 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. koncepcje przestrzennego zagospodarowania kraju, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, plany zagospodarowania przestrzennego oraz strategię rozwoju regionalnego;
2. polityki, strategię, plany lub programy w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategię, plany lub programy inne niż wymienione w pkt. 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 353. z zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- ❖ informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- ❖ informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- ❖ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- ❖ informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- ❖ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- ❖ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ❖ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- ❖ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlega-

jących ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

- ❖ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- ❖ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki, o dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- ❖ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- ❖ biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatyw-

nych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

W opracowaniu wykorzystano następujące opracowania:

- ❖ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ)
- ❖ Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS).
- ❖ Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21
- ❖ Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej
- ❖ Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”
- ❖ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności
- ❖ Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2015
- ❖ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014
- ❖ Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- ❖ Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”

- ❖ Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Europa 2020

5. Opis projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska oraz główne cele i kierunki działań

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie, jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia opracowania, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

W projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Promieniowanie elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Na ich podstawie wyznaczono cele krótko- i średniookresowe, a także strategię ich realizacji na poziomie gminnym. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich

finansowanie. Wyznaczone zadania są spójne z planowanymi inwestycjami gminnymi oraz obowiązującym prawem lokalnym.

Kierunki interwencji oraz cele założone w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska zostały przedstawione poniżej:

1) Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

- Cel długookresowy: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy
- Kierunki interwencji:
 - a. Realizacja działań w ramach wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Biała Rawska;
 - b. Ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy;
 - c. Poprawa infrastruktury drogowej

2) Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

- Cel długookresowy: Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy
- Kierunki interwencji:
 - a. Eliminacja zagrożeń hałasem oraz kontrola jego poziomu;

3) Obszar interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne

- Cel długookresowy: Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy
- Kierunki interwencji:
 - a. Eliminacja zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym;

4) Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

- Cel długookresowy: Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód
- Kierunki interwencji:
 - a. Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła

5) Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

- Cel długookresowy: Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową

- Kierunki interwencji:
 - a. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową
- 6) Obszar interwencji: Zasoby geologiczne
- Cel długookresowy: Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
 - Kierunki interwencji:
 - a. Zapobieganie degradacji zasobów złóż naturalnych;
 - b. Ochrona ukształtowania powierzchni ziemi.
- 7) Obszar interwencji: Gleby
- Cel długookresowy: Użytkowanie gleb zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zapobieganie dalszej degradacji gleb
 - Kierunki interwencji:
 - a. Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją;
- 8) Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
- Cel długookresowy: Racjonalne gospodarowanie odpadami
 - Kierunki interwencji:
 - a. Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami;
 - b. Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Biała Rawska.
- 9) Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze
- Cel długookresowy: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody
 - Kierunki interwencji:
 - a. Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych;
 - b. Zwiększanie powierzchni obszarów chronionych i leśnych.
- 10) Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami
- Cel długookresowy: Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii
 - Kierunki interwencji:

- a. Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP;
- b. Kreowanie właściwych zachowań mieszkańców gminy w przypadku wystąpienia zagrożeń życia i środowiska z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych.

1) Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna

a) Cel długookresowy: Edukacja ekologiczna mieszkańców

- Kierunki interwencji: Zwiększanie świadomości ekologicznej.

6. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1 Istniejący stan środowiska

Gmina Biała Rawska położona jest w centralnej Polsce, we wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie rawskim. Gmina położona jest między dwiema znaczącymi aglomeracjami: łódzką i warszawską. Siedzibą gminy jest miasto Biała Rawska. Gmina zajmuje powierzchnię 208,32 km² (w tym powierzchnia miasta 9,52 km²). Jest największą obszarowo gminą powiatu rawskiego – stanowi 32% jego powierzchni oraz 1,14% powierzchni województwa łódzkiego.

Rysunek 1: Granice administracyjne gminy Biała Rawska.

Źródło: www.google.pl/maps

Położenie gminy Biała Rawska na tle powiatu rawskiego przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2: Podział administracyjny powiatu rawskiego.

Źródło: www.osp.org.pl

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Biała Rawska. Największy udział w całkowitym bilansie gminy mają użytki rolne, które stanowią 85,6 % bilansu gminy.

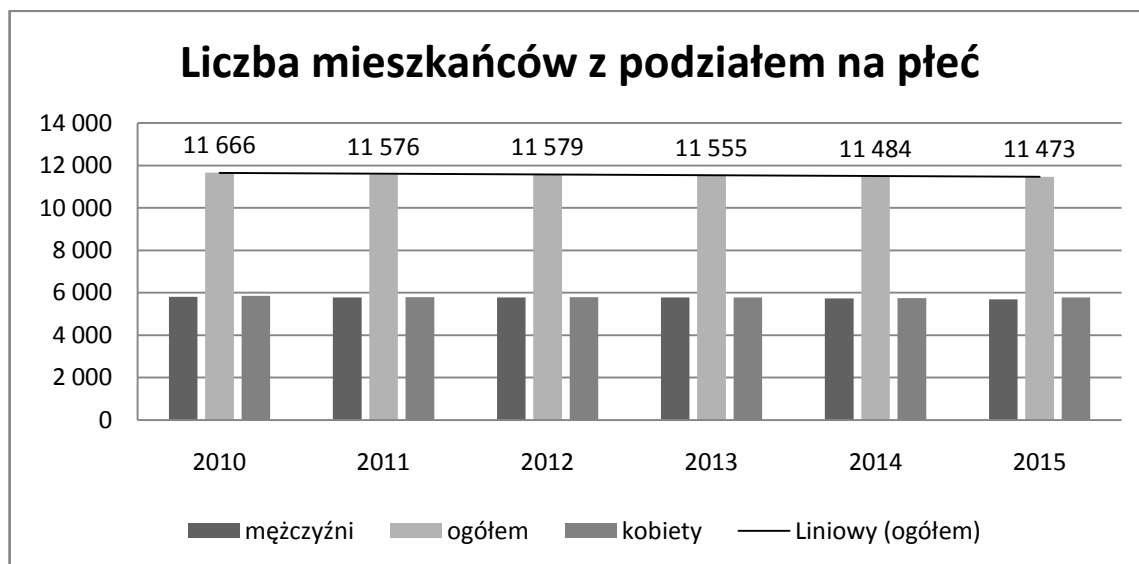
Tabela 1: Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Biała Rawska, stan na 2014 r.

Kierunek wykorzystania gruntu	Powierzchnia [ha]	% powierzchni Gminy
Użytki rolne ogółem, w tym grunty orne	17 831 13 172	85,60% 63,23%
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2 195	10,54%
Grunty pod wodami	23	0,11%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	660	3,17%
Użytki ekologiczne	5	0,02%
Nieużytki	116	0,56%

Źródło: GUS, stan na 31.12.2014 r.

6.1.1 Demografia

Liczba mieszkańców gminy Biała Rawska z roku na rok spada. W roku 2015 liczba mieszkańców gminy wynosiła 11 473 osób, dla porównania w roku 2010 liczba mieszkańców gminy stanowiła 11 666. Na przestrzeni sześciu lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 193 osoby.

Rysunek 3: Liczba ludności na terenie gminy Biała Rawska w latach 2010 – 2015.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W poniższej tabeli przedstawiono wartości wskaźników demograficznych w ostatnich latach, odnoszących się do gminy Biała Rawska.

Tabela 2: Wskaźniki demograficzne na terenie gminy Biała Rawska.

Parametr	Jednostka	Wartość (2014 r.)	Wartość (2015r.)
	Wskaźnik modułu gminnego		
Gęstość zaludnienia	osoba/km²	55	55
Zmiana liczby ludności na 1 000 mieszkańców	osoba	-6,2	-1,0
	Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	18,9	18,5
W wieku produkcyjnym		62,1	62,0
W wieku poprodukcyjnym		19,0	19,4
	Wskaźnik obciążenia demograficznego		
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	61,0	61,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Na terenie gminy występuje efekt starzenia się społeczeństwa. Zwiększa się liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym.

6.1.2 Klimat

Obszar gminy Biała Rawska leży w północno-wschodniej części „środkowopolskiego” regionu klimatycznego, który charakteryzuje się m.in. dużą częstotliwością występowania dni z pogodą bardzo ciepłą bez opadów. Warunki klimatyczne gminy są korzystne dla upraw rolnych. Na klimat gminy składają się:

- wysokie uśłonecznienie – roczna suma promieniowania słonecznego – 86,3 kcal/cm²,
- wysoki wskaźnik termiczny - 23°C,
- długi okres bezmroźny – 231 dni,
- długi okres wegetacyjny – 214 dni,
- niedobór opadów atmosferycznych – średnioroczna suma opadów atmosferycznych od 550 mm do 600 mm.

Klimat doliny rzeki Białki jest nieco odmienny, jest bardziej wilgotny, występują tu inwersje termiczne.

Warunki klimatyczne gminy należy uznać za korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych i prowadzenia produkcji rolnej.

6.1.3 Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Biała Rawska położona jest w dorzeczu rzeki Bzury i jej dopływu rzeki Rawki. Osią hydrograficznego układu gminy jest rzeka Białka, która stanowi prawy dopływ Rawki.

Źródła Białki znajdują się w północno-wschodniej części gminy, w rejonie wsi Białogórze i Tuniki. Rzeka ma długość 28,3 km (w gminie przepływa na długości 21,4 km), uchodzi do Rawki na 50,1 km poza granicami gminy. Białka jest typową rzeką niziną o powierzchni zlewni 131,6 km². Zachowała się w stanie półnaturalnym, od miejscowości Porady Górne staje się rzeką meandrującą, płynącą w dolinie.

Inne rzeki w gminie to: Ciek „A” o długości 9,8 km oraz Rylka o długości 0,76 km. Ryzyko podtopień użytków zielonych stwarzają Białka i Ciek wodny „A”. Przyczyną podtopień są roztopy wiosenne i długotrwałe opady. Podtopienie występują na obsza-

rze ok. 300 ha w rejonie miejscowości: Julianów Lesiewski, Rostawowice, Wólka Lesiewska, Ossa, Rzeczków, Dańków, Wola Chojnata i Koprzywna.

W gminie nie ma naturalnych dużych zbiorników wodnych. W dolinach rzek są sztuczne zbiorniki wodne. Największe, na rzece Białce, są stawy rybne na zachód od miasta Biała Rawska (81 ha) oraz stawy w miejscowości Ossa (5,5 ha). W innych miejscowościach znajdują się niewielkie stawy hodowlane stanowiące własność prywatną.

W Białej Rawskiej znajduje się zbiornik retencyjny o powierzchni 8,5 ha i pojemności 102 m³. Mniejsze zbiorniki są w miejscowości Podsędkowice (powierzchnia 4 ha, pojemność 46 m³) i Babsk (odpowiednio 1,2 ha, 14 m³).

Regulacje odnośnie oceny stanu wód powierzchniowych zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187) oraz rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r., nr 258, poz. 1549).

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Biała Rawska wraz z wyznaczeniem celów środowiskowych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

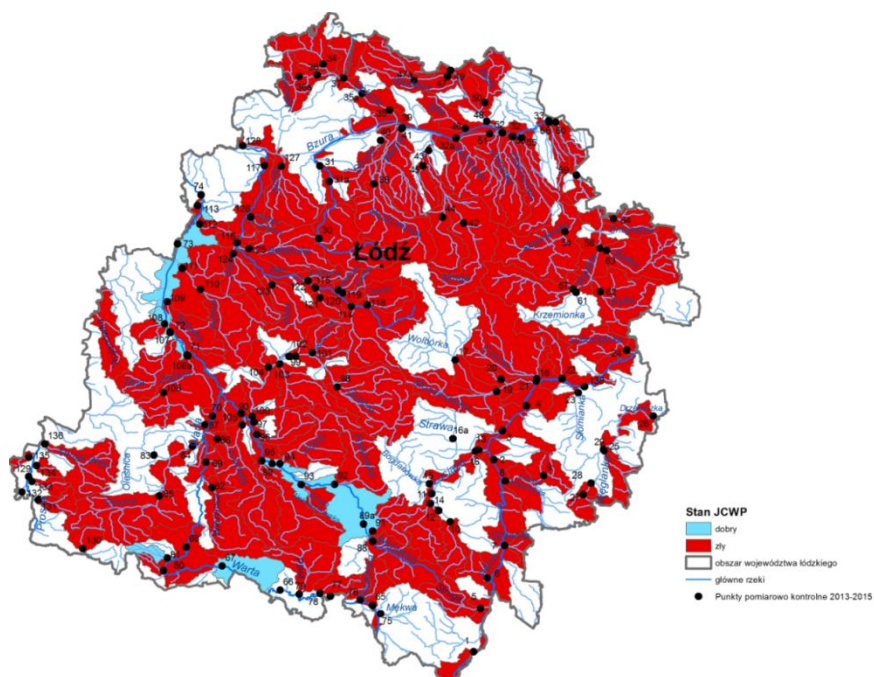
Tabela 3: Ocena JCWP na terenie gminy Biała Rawska w roku 2015 wraz z wyznaczeniem celów środowiskowych.

Nazwa i kod JCW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan	Cele środowiskowe	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Rokitna RW200017 254789	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Gostomka RW200017 2549149	II	I	PSD	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Mogielanka RW200017 254929	IV	I	PSD	SŁABY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Jeziorka od źródeł do Kraski RW200017 258299	III	I	PSD	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Rylka RW200017 272649	III	I	II	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Białka RW200017 272669	II	I	II	DOBRY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Dopływ z Lisnej RW200017 2726712	-	-	II	PONIŻEJ DOBREGO	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Chojnówka RW200017 2726729	IV	I	II	SŁABY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA
Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki RW200019 272693	IV	I	II	SŁABY	DOBRY	ZŁY	Dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	ZAGROŻONA

Źródło: Krajowy Zarząd Gospodarowania Wodami.

Stan jednolitych części wód przepływających przez teren gminy Biała Rawska oceniono jako zły. Wszystkie JCWP na terenie gminy są także zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

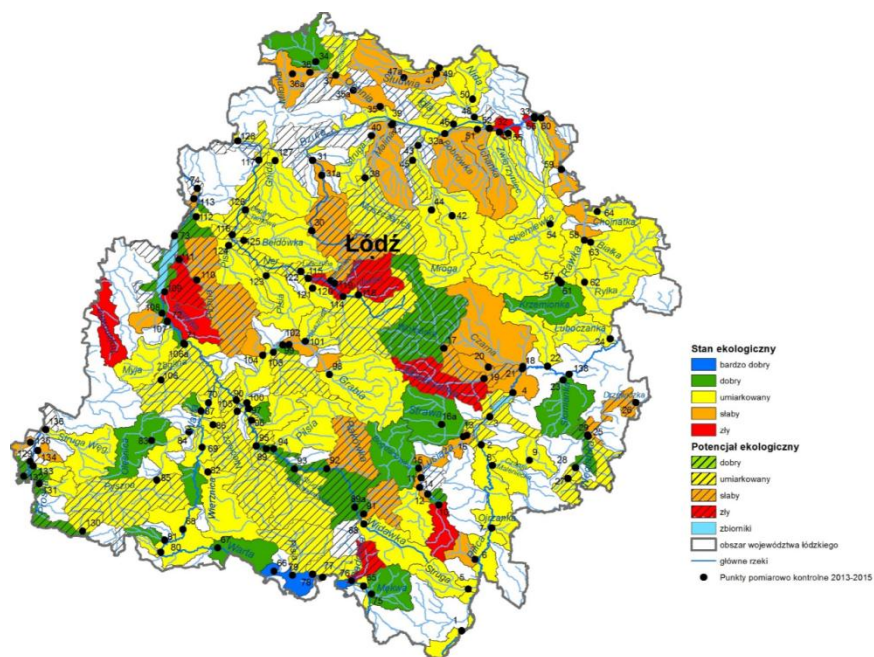
Poniżej przedstawiono mapę z oceną stanu jednolitych części wód na terenie całego województwa łódzkiego. Zdecydowana większość JCW została oznaczona kolorem czerwonym, co świadczy o złej jakości wód.

Rysunek 4: Stan jednolitych części wód badanych na terenie województwa łódzkiego w latach 2010 – 2015.

Źródło: WIOŚ, Łódź.

Kolejna mapa przedstawia potencjał ekologiczny JCW na terenie województwa łódzkiego. Wody na terenie gminy Biała Rawska zostały zakwalifikowane jako posiadające stan umiarkowany, podobnie jak większość wód na terenie województwa łódzkiego.

Rysunek 5: Stan/potencjał ekologiczny JCW na terenie województwa łódzkiego.

Źródło: WIOŚ, Łódź.

Wody podziemne

Gmina Biała Rawska według hydroregionalnego podziału Polski zajmuje południowo-zachodni skraj regionu południowo-mazowieckiego, który stanowi południową część makroregionu wschodniego Niżu Polskiego.

Gmina leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215A – Subniecka Warszawska (część centralna). Jest to zbiornik trzeciorzędowy. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą tys. 145 m³/ dobę, średnia głębokość ujęć wynosi 180 m.

Na terenie gminy rozciąga się obszar wysokiej ochrony zbiorników wód podziemnych (OWO).

W gminie występują trzy poziomy wodonośne, o zasięgu regionalnym:

- poziom kredy górnej – ten poziom wodonośny tworzy jeden zespół wodonośny o wodach mieszanych porowoszczelinowych, bez wyraźnego podziału na poziomy,
- poziom trzeciorzędu – składa się z dwóch poziomów wodonośnych: oligoceńskiego i mioceńskiego, w obszarach krańcowych często poziom ten łączy się z górnokredowym i posiada wspólną z nim warstwę wodonośną,
- poziom czwartorzędu – występują przeważnie dwa główne poziomy wodonośne nadmorenowy i podmorenowy. Poziom nadmorenowy występuje w doli-

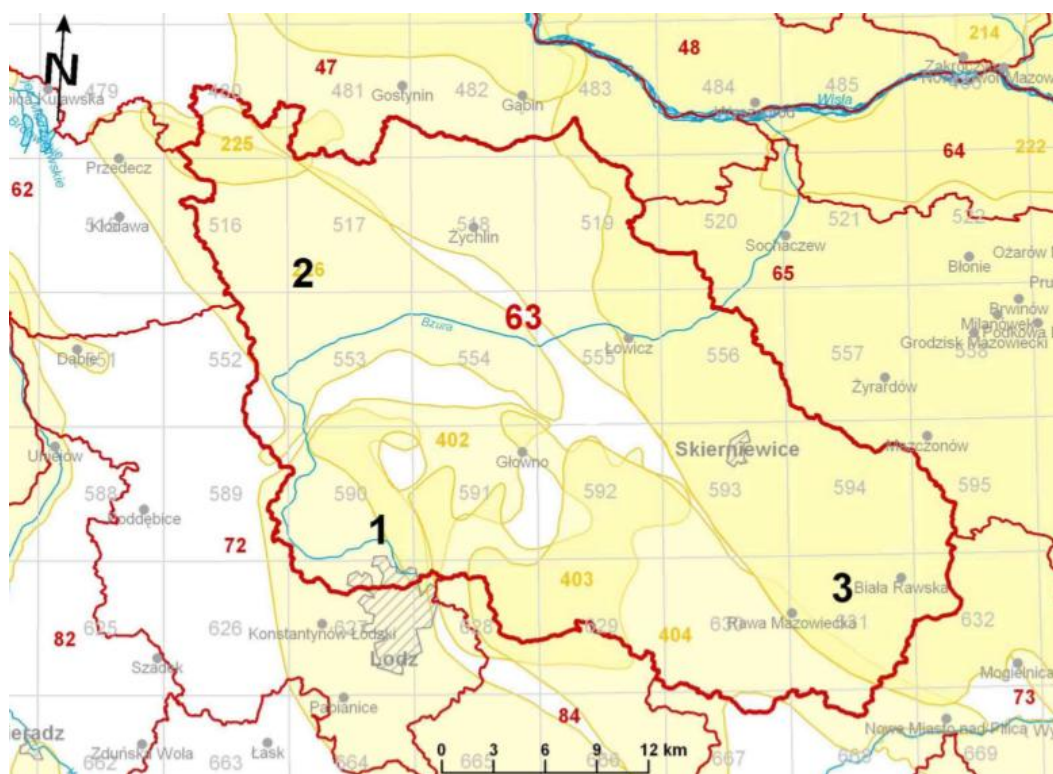
nach rzecznych i w obniżeniach terenowych, gdzie tworzy wody gruntowe i w strefie wysoczyzny gdzie tworzy wody wgłębne. W dolinie Białki i jej dopływów poziom wodonośny czwartorzędowy występuje na głębokości powyżej 1 m ppt, w obszarze tarasów zalewowych i nadzalewowych od 1 do 2m ppt.

Gmina Biała Rawska występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 63, 65 i 73 (na podstawie nowego podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Tabela 4: Charakterystyka JCWPd nr 63.

Powierzchnia	5352,1 km ²
Region	Środkowej Wisły
Województwo	kujawsko-pomorskie, łódzkie, mazowieckie i wielkopolskie
Głębokość występowania wód słodkich	ok. 200-350 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

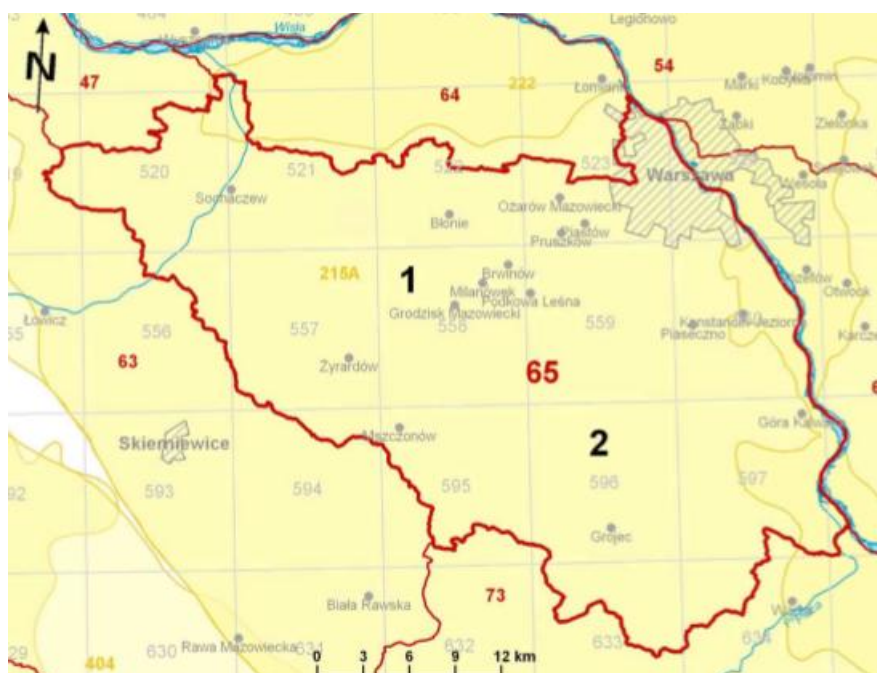
Rysunek 6: Lokalizacja JCWPd nr 63.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 5: Charakterystyka JCWPd nr 65.

Powierzchnia	3184,3 km ²
Region	Środkowej Wisły
Województwo	łódzkie i mazowieckie
Głębokość występowania wód słodkich	ok. 250 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

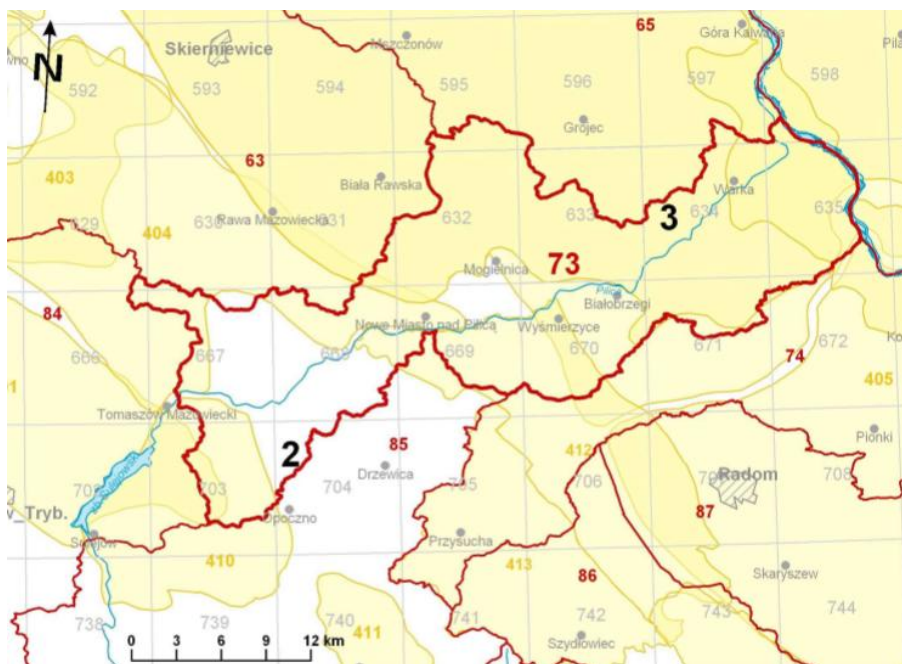
Rysunek 7: Lokalizacja JCWPd nr 65.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Tabela 6: Charakterystyka JCWPd nr 73.

Powierzchnia	2299,9 km ²
Region	środkowej Wisły
Województwo	łódzkie, mazowieckie
Głębokość występowania wód słodkich	ok. 300 - 600 m

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Rysunek 8: Lokalizacja JCWPd nr 73.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

Na szczeblu krajowym monitoringiem wód podziemnych zajmuje się GIOŚ, natomiast na szczeblu regionalnym WIOŚ, uzupełniający pomiary prowadzone w skali kraju.

Podstawę oceny stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r.poz. 85). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których:

a) wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego),

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.

- Klasa II – wody dobrej jakości, w których:

a) wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych,

b) wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

- Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.
- Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.
- Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Poniższa tabela przedstawia ocenę JCWPd znajdujących się na terenie gminy Biała Rawska. Wody podziemne na terenie gminy nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Tabela 7: Ocena stanu JCWPd na terenie gminy Biała Rawska wraz określeniem celów środowiskowych.

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status JCWPd	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW200063	DOBRY	DOBRY	DOBRY	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	NIEZAGROŻONA
PLGW200065	DOBRY	DOBRY	DOBRY	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	NIEZAGROŻONA
PLGW200073	DOBRY	DOBRY	DOBRY	Dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	NIEZAGROŻONA

Źródło: Krajowy Zarząd Gospodarowania Wodami.

6.1.4 Gleby

Gleby występujące na terenie gminy Biała Rawska są w większości pochodzenia mineralnego: pseudobielicowego oraz bielicowego i brunatnego. Gleby pochodzenia organicznego występują jedynie w dolinach rzeki Białki i innych cieków, jej dopływów w rejonie wsi Marchaty, Wola Chojnata, Rostawowice oraz w mieście Biała Rawska, głównie w postaci mad i gleb mułowo- torfowych. Niestety poważnym pro-

blemem na tym terenie staje się erozja, której sprzyjają duże spadki wysokości na wzgórzach, oraz ich mała lesistość.

Grunty marginalne klas V i VI zajmują 7,9% gruntów ornych i sadów.

Na większości obszaru występują gleby wysokich klas bonitacyjnych wykształcone na glinach zwałowych:

- gleby bonitacji klas IIIa i IIIb zajmują odpowiednio 2,7 i 27,1 % gruntów ornych i sadów
- klasa IVa – 26% gruntów ornych i sadów
- klasa IVb – 17,3% gruntów ornych i sadów

Łącznie grunty chronione klas III i IV stanowią 73,1 % ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Największy udział gleb dobrych w ogólnej powierzchni użytków rolnych występuje we wsi Babsk, Krukówka, Józefów, Chodnów, Koprzywna Marianów, Galinki.

W obszarze gminy przeważają kompleksy rolniczej przydatności: żytnie bardzo dobre i pszenno-żytnie bardzo dobre, wytworzone na piaskach gliniastych mocnych oraz kompleksy pszenne dobre.

Udziały gleb poszczególnych klas bonitacji w glebach użytkowanych rolniczo na terenie Gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8: Powierzchnia gleb według klas bonitacji na terenie gminy Biała Rawska.

Jednostka administracyjna	Powierzchnia gleb według klas bonitacji [ha]							Ogółem
	I	II	III	IV	V	VI	VIz	
Gmina Biała Rawska	0	0	3 863	5 958	2 913	1 054	26	13 814
%	0	0	29,8	43,3	21,1	5,6	0,2	100

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biała Rawska.

Na terenie gminy Biała Rawska nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski.

Poważnym problemem na terenie gminy jest degradacja gleb, przede wszystkim duże zakwaszenie oraz erozja, a także czynniki antropogeniczne.

Główną przyczyną zakwaszenia jest typowy dla regionu umiarkowany klimat z przewagą opadów nad parowaniem, w wyniku czego wiele substancji, głównie magnez i wapń, dostaje się do gleby. Gleby gminy, które są dość intensywnie użytkowane rolniczo, wykazują znaczny stopień zakwaszenia (pH poniżej 5,5) - do 70% powierzchni użytków rolnych to gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym. W gminie ziemie orne są wapnowane, zużywa się 24,9 kg nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych.

Erozji gleby sprzyjają duże spadki wysokości na wzgórzach oraz ich mała lesistość terenu.

Oprócz czynników naturalnych wpływ na degradację gleb mają czynniki antropogeniczne, jak np.: stosowanie nawozów szczególnie azotowych (50,1 kg na 1 ha użytków) i potasowych (21,8 kg), fosforowych (17,6 kg). Ponadto ważnym elementem jest zanieczyszczenie powietrza (zwłaszcza związkami siarki i azotu w postaci kwaśnych opadów mokrych lub suchych).

6.1.5 Zasoby geologiczne

Gmina Biała Rawska, zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym J. Kondrackiego, leży na terenie prowincji Nizin Mazowiecko-Podlaskich, w podprowincji Wzniesienia Południowomazowieckie, które stanowią region przejściowy od Nizin Środkowopolskich do Wyżyny Małopolskiej. Gmina leży w obrębie dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Rawskiej i Wzniesień Łódzkich.

Wysoczyzna Rawska znajduje się na północ od doliny Pilicy i na wschód od doliny Rawki. Na powierzchni występują gliny morenowe.

Wzniesienia Łódzkie to wyżynny półwysep wysokości podana 250 m n.p.m., zbudowany z luźnych utworów czwartorzędowych - piasków i glin.

Gmina położona jest na wysokości około 150-180 metrów n.p.m., najniżej położony punkt jest na wysokości 130,5 m n.p.m., a najwyżej – 203 m n.p.m. Rzeźba terenu jest pochodzenia polodowcowego, ukształtowana przez trzykrotne nasunięcia lądolo-

dów w plejstocenie. Ostatni – czwartorzędowy – lądolód pozostawił pokrywę utworów gliniastych i piaszczysto-żwirowych o miąższości 30-100m.

Obszar gminy jest łagodnie pofalowaną równiną, która urozmaicona jest pagórkami morenowymi i dolinami rzecznyymi. Główną rzeką jest Białka, stanowiąca dopływ Rawki (dorzecze Bzury).

Surowce mineralne

Surowce mineralne występujące na terenie gminy Biała Rawska są genetycznie związane z budową geologiczną. Są to głównie utwory czwartorzędowe, takie jak gliny zwałowe, piaski, ropy, przykrywające wapienie i margle. W gminie udokumentowano złoża kruszywa naturalnego. Wykaz złóż na terenie gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9: Złoża kopalin na terenie gminy Biała Rawska.

Nazwa złoża	Kopalina	Powierzchnia udokumentowanego złoża [ha]	Stan zagospodarowania
Danków	KRUSZYWA NATURALNE	2,40	eksploatacja złoża zaniechana
Gołyń	KRUSZYWA NATURALNE	1,76	eksploatacja złoża zaniechana
Narty	KRUSZYWA NATURALNE	1,9804	złożo rozpoznane szczegółowo
Narty II	KRUSZYWA NATURALNE	21,6907	złożo rozpoznane szczegółowo
Teodozjów	KRUSZYWA NATURALNE	1,152	złożo rozpoznane szczegółowo
Wola Chojnata	KRUSZYWA NATURALNE	17	eksploatacja złoża zaniechana
Wola Chojnata I	KRUSZYWA NATURALNE	1,65	złożo zagospodarowane

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/igs>

Surowce naturalne w gminie nie mają znaczenia przemysłowego.

6.1.6 Powietrze

Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2016 poz. 672, ze zm.), Państwowy Monitoring Środowiska stanowi systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Roczna ocena jakości powietrza pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Uzyskane informacje umożliwiają sklasyfikowanie strefy w oparciu o przyjęte kryteria, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin, tj. poziomy dopuszczalne dla niektórych substancji w powietrzu, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych dla ozonu, poziomy alarmowe oraz poziomy informowania dla niektórych substancji w powietrzu (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, (Dz. U. z 2012 r., poz. 103). Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie na terenie strefy jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji,
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne, powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, albo przekraczają poziomy docelowe.

W przypadku poziomów celów długoterminowych dla ozonu przyjęto następujące oznaczenie klas:

- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Łódzkim za rok 2015

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa łódzkiego, wyznaczono 2 strefy:

- Aglomeracja łódzka,
- Strefa łódzka, do której należy gmina Biała Rawska.

Kod strefy	Nazwa strefy	Ludność [tys.]	Powierzchnia [km ²]	Zanieczyszczenia dla których dokonuje się klasyfikacji strefy
PL1001	Aglomeracja Łódzka	869682	409	C ₆ H ₆ , NO ₂ , SO ₂ , CO, PM ₁₀ , PM _{2.5} , Pb, As, Cd, Ni, B(a)P, O ₃
PL1002	strefa łódzka	1634454	17810	C ₆ H ₆ , NO ₂ , NO _x , SO ₂ , CO, PM ₁₀ , PM _{2.5} , Pb, As, Cd, Ni, B(a)P, O ₃

Wyniki klasyfikacji stref jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Łódzkim za rok 2015* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10: Wynikowe klasy dla strefy łódzkiej uzyskane w ocenie rocznej za 2015 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM _{2,5}
Strefa łódzka	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2015, WIOŚ Łódź.

Wynik oceny strefy łódzkiej za rok 2015, w której położona jest gmina Biała Rawska wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- ołowiu,
- benzenu,
- tlenku węgla,
- ozonu,
- arsenu,
- kadmu,
- niklu.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim dla strefy łódzkiej wskazała, iż przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dla:

- pyłu PM₁₀,
- pyłu PM_{2.5},
- benzo(a)pirenu.

Stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy łódzkiej, ze względu na ochronę roślin, nie zostały przekroczone.

Na stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy Biała Rawska wpływa przede wszystkim system zaopatrzenia w ciepło oraz energię wykorzystywaną do celów technologicznych. System ciepłowniczy funkcjonujący na terenie miasta oparty jest w większości o spalanie biomasy (zrębki drzewnej). Ponadto w dużej części obiektów niepodłączonych do sieci ciepłowniczej wytwarzanie energii cieplnej odbywa się poprzez spalanie paliw stałych – głównie węgla kamiennego oraz miału. Problemem występującym na terenie miasta jest także nielegalne spalanie odpadów.

Bardzo duży wpływ na emisję zanieczyszczeń na terenie gminy Biała Rawska ma emisja szkodliwych substancji związanych z transportem na terenie gminy.

6.1.7 Klimat akustyczny

Hałas komunikacyjny

W ostatnich latach na terenie gminy Biała Rawska nie były przeprowadzane pomiary hałasu komunikacyjnego.

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy są drogi tranzytowe przebiegające przez jej teren.

W 2015 r. przeprowadzono pomiary dróg krajowych i wojewódzkich Generalnego Pomiaru Ruchu Drogowego. Generalny pomiar ruchu posłużyć może pośrednio do oceny narażenia na hałas ze źródeł komunikacyjnych na danym obszarze. Pomiary przeprowadzane są co 5 lat. W poniższej tabeli przedstawiono informacje na temat zbadanego ruchu kołowego.

Tabela 11: Średni dobowy ruch pojazdów na terenie dróg tranzytowych przebiegających przez teren gminy Biała Rawska.

Nr dro- gi	Nazwa punk- tu pomiaro- wego	Średni dobowy ruch pojazdów [poj./doba]							SDRR po- jazdów ogó- łem
		Motocy- kle	Sam. Osob. /mikrob mik	Lekkie sam. cięża- rowe	Sam. Cięża- rowe z przy- czepą	Sam. Cięża- rowe bez przy- cze- py	Auto- busy	Udział pojazdów ciężkich w strumieniu wszystkich pojazdów	
S8	WĘŻEL RA- WA MAZ. PÓŁNOC- WĘŻEL BABSK	57	16338	2526	6555	834	158	27,9	26468
725	WÓŁKA LESIEWSKA- GR.WOJ.	29	3452	627	421	220	24	13,4	4783

Źródło: www.gddkia.gov.pl

Na terenie gminy zagrożenie hałasem komunikacyjnym dotyczy także obszarów położonych wzdłuż linii kolejowej Centralnej Magistrali Kolejowej (CMK) relacji Zawiercie – Grodzisk Mazowiecki.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy na terenie gminy Biała Rawska stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi i usługowymi.

Zakłady mogące emitować hałas na terenie gminy to: tartaki i zakłady produkujące materiały budowlane. Brak jest informacji na temat ewentualnych przekroczeń emisji hałasu przez te zakłady, co nasuwa wniosek, że ich wpływ na środowisko jest nieznaczny.

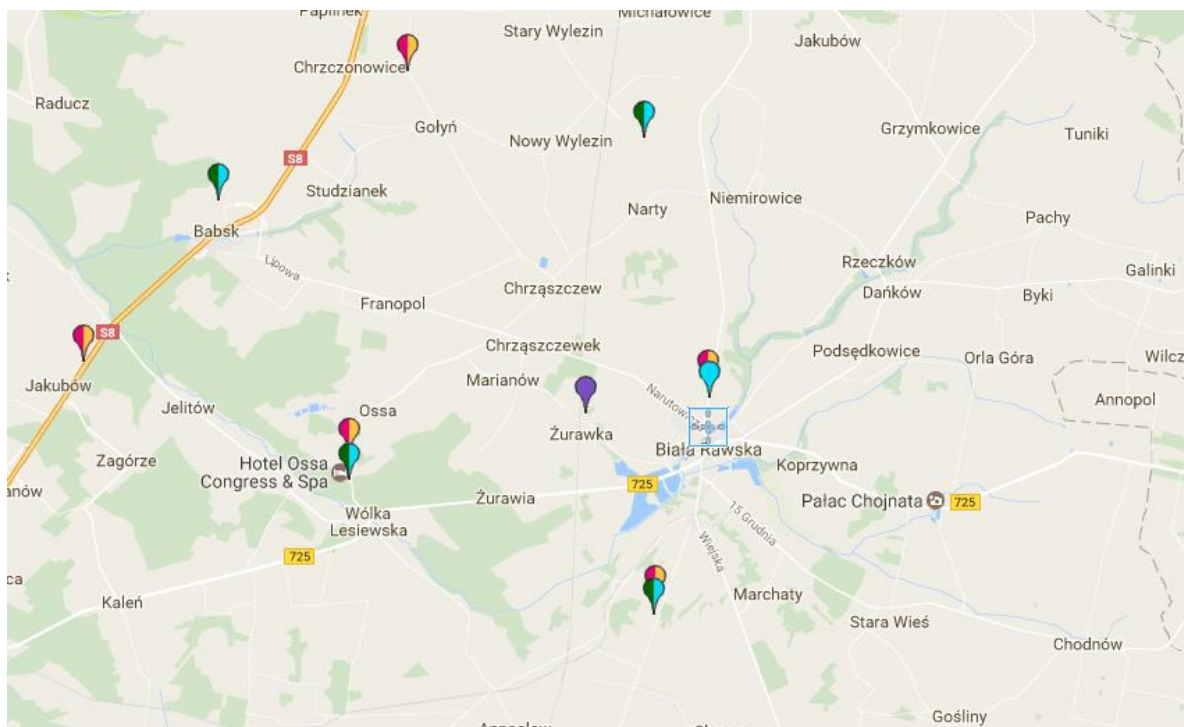
6.1.8 Promieniowanie elektromagnetyczne

W gminie Biała Rawska głównymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- linie elektroenergetyczne, w tym linia WN 110 kV relacji Rawa Mazowiecka-Żurawia oraz Żurawia –Roszkowa Wola przebiegająca przez południowe obrzeże gminy
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

¹ Średni dobowy ruch roczny ogółem

Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Biała Rawska została przedstawiona na poniższym rysunku.

Rysunek 9: Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Biała Rawska.

Źródło: www.btsearch.pl

Na terenie gminy Biała Rawska pomiary poziomu pól elektromagnetycznych ostatni raz przeprowadzono w 2013 roku.

Tabela 12: Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie gminy Biała Rawska w roku 2013.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok wykonywania pomiarów	Współrzędne		Wartość pomiaru wielkości fizycznej charakteryzującej Promieniowanie elektromagnetyczne [V/m]
		Długość	Szerokość	
Biała Rawska plac Wolności	2013	51°48'27,9"	20°28'18,1"	< 0,3

Źródło: WIOŚ, Łódź.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów WIOŚ we Łodzi nie stwierdził na terenie województwa łódzkiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dopuszczalna wartość poziomu pól elektromagnetycznych w powietrzu wynosi 7 V/m.

W związku z powyższym na terenie gminy Biała Rawska brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

6.1.9 Zasoby przyrodnicze

Flora

Flora obszaru gminy Biała Rawska jest zróżnicowana, głównie z powodu ingerencji człowieka. Występuje na siedliskach naturalnych, półnaturalnych oraz siedliskach synantropijnych. Siedliska o charakterze naturalnym i półnaturalnym: lasy, zagajniki złożone z drzew iglastych i liściastych, zarośla, parki, brzegi rzek i zbiorników wodnych, mokradła.

Siedliska synantropijne: segetalne, pola uprawne, ogrody, ogródki przydomowe i działkowe, ruderalne, cmentarze, przydroża, miedze, rowy, przymurza, przychacia, przyptocia, nieużytki, rumowiska.

Najcenniejsze zbiorowiska roślin naczyniowych oraz mszaków w obrębie gminy występują w obrębie polan śródleśnych, zagłębień bezodpływowych, w dolinie rzeki Białki oraz na terenach źródliskowych w północnej i południowo - wschodniej części gminy. Zbiorowiska roślinne reprezentowane są na terenie gminy przez lasy i zbiorowiska łąkowe, w różnym stopniu antropogenicznie zmienione. Kompleksy komponowanej zieleni wysokiej występują w obszarach dawnych zespołów dworsko - parkowych oraz w założeniach parkowych towarzyszących usługom społecznym, w szczególności drzewa pomnikowe występują w parkach w: Białej Rawskiej, Babsku i Ossie.

Fauna

W zakresie fauny obszar gminy znajduje się wg podziału zoogeograficznego Jakubskiego w krainie południowo bałtyckiej, zaś wg podziału przyjętego w Katalogu Fauny Polskiej w obrębie krainy Niziny Mazowieckiej.

Rzadkie gatunki związane ze środowiskiem wodnym występują w dolinie rzeki Białki, w szczególności w starorzeczach oraz w obrębie dolinnych olsów i łągów. Fauna kręgowców reprezentowana jest głównie przez awifaunę (ptaki), szczególnie związane ze środowiskiem wodnym, zbiornikami wodnymi oraz zadrzewieniami dolin i lasami łągowymi (perkozy, różne gatunki kaczek, np.: krzyżówka, głowienka, czernica, łyski, błotniak stawowy, łabędzie nieme, bociany białe i czarne). Zbiorowiska te jednak nie są dokładnie zbadane.

Ichtiofauna (ryby) rzeki Białki charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem, jednak postępujące w szybkim tempie zarybianie rzeki gatunkami obcymi powoduje zanik rodzimej fauny. Z kręgowców dużych w obszarach leśnych spotkać można daniela, sarnę, jenota i wydry oraz reintrodukowanego bobra, który w obszar doliny rzeki Białki dostał się z rzeki Rawki. Rolę sięgacza ekologicznego pomiędzy obszarem o znacznej bioróżnorodności, jakim jest obszar Bolimowskiego Parku

Krajobrazowego i dolina rzeki Rawka, a obszarem gminy pełni dolina rzeki Białki i jej dopływów.

Jest to obszar o potencjalnie dużej bioróżnorodności i możliwości zachowania drobno przestrzennych fragmentów roślinności o wysokim stopniu naturalności (wg koncepcji sieci ekologicznej ECONET - Polska, zidentyfikowane w ramach programu CORINE). Obszar ten winien być wzmocniony i odbudowany do rangi korytarza ekologicznego łączącego dolinę Białki i Rawki z doliną Chojnówki oraz Mogielanki i jej dopływów oraz doliną rzeki Pilicy w celu odtworzenia połączeń ekosystemów.

Obszary chronione

Pojęcie ochrona przyrody oznacza ogół działań ukierunkowanych na zachowanie w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody ożywionej i nieożywionej, a także krajobrazu. Głównym celem ochrony przyrody jest utrzymanie stabilności ekosystemów i procesów ekologicznych oraz zachowanie różnorodności biologicznej.

Na terenie gminy Biała Rawska występują następujące formy ochrony przyrody:

- Pomniki przyrody,
- Rezerwat Przyrody,
- Obszar chronionego krajobrazu,
- Użytek ekologiczny.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Biała Rawska zlokalizowanych jest 17 pomników przyrody. Są to głównie drzewa tworzące skupiska w lasach i parkach lub pojedyncze drzewa. Pomniki przyrody występują w parkach w Białej Rawskiej, Basku oraz w leśnictwie Babsk (głównie dęby szypułkowe). W miejscowościach Babsk i Grzymkowice są również zabytkowe aleje lipowe. W Ossie rośnie dąb "Goworek", który liczy sobie co najmniej 500 lat (obwód 500 cm, wysokość 25 metrów).

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Babsk” został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w 1958 roku (M. P. z 1958 r. Nr 81, poz. 468). Powierzchnia rezerwatu jest równa 10,97 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych grądu z domieszką lipy.

Obszar chronionego krajobrazu

Obszar Chronionego Krajobrazu Bolimowsko-Radziejowicki z doliną środkowej Rawki (dla którego obowiązują przepisy: Rozporządzenia Nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 sierpnia 2006r. w sprawie Bolimowsko-Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 178, poz. 6936 ze zm.) oraz Rozporządzenia Nr 61 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Bolimowsko-Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008r. Nr 194 poz. 7022) o powierzchni ogólnej 16.678 ha, rozciągający się na terenach gmin: Biała Rawska, Rawa Mazowiecka, Bolimów, Jaktorów, Kowiesy, Mszczonów, Nieborów, Nowy Kawęczyn, Puszcza Mariańska, Radziejowice i Wiskitki. W gminie Biała Rawska zajmuje powierzchnie 3.900 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje kompleksy leśne Puszczy Bolimowskiej, które znalazły się poza Bolimowskim Parkiem Krajobrazowym wraz z doliną środkowej i dolnej Rawki i jej dopływami. Położony jest na Równinie Łowicko-Błońskiej, ma charakter równiny denudacyjnej pociętej dopływami Bzurzy. W części wschodniej chroni kompleksy leśne 56 dawnych puszczy: Miedniewskiej, Wiskickiej, Mariańskiej i Jaktorowskiej oraz ciekawe krajobrazowo tereny rolno-leśne doliny Tuczej.

Użytek ekologiczny

Na terenie gminy Biała Rawska zlokalizowany jest 1 użytek ekologiczny o powierzchni 5,37 ha i jest to kompleks leśny w południowo-zachodniej części gminy (Leśnictwo Babsk oddz. 600).

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia lasów na terenie gminy Biała Rawska wynosi 2 193,37 ha, co daje lesistość na poziomie 10,5 %. Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest zatem znacznie niższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,4%. Ze względu na małą lesistość powierzchni terenu gminy, gospodarka leśna nie odgrywa istotnej roli w zagospodarowaniu przestrzennym i gospodarce gminy.

Większe kompleksy leśne znajdują się w zachodniej części gminy w rejonie miejscowości Babsk, Ossa, Rostawowice, Jelitów, Wólka Lesiewska. Na pozostałym terenie lasy rozrzucone są wśród pól, wyparte zostały przez sady.

Lasy prywatne występują w znacznym rozdrobnieniu tworząc niewielkie enklawy wśród pól uprawnych.

Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13: Struktura gruntów leśnych na terenie gminy Biała Rawska.

	Jednostka	Wartość [ha]
Lasy ogółem	ha	2193,37
Lasy publiczne ogółem:		1200,57
Lasy publiczne Skarbu Państwa		1199,57
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych		1191,57
Lasy prywatne ogółem		992,80

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Na terenie gminy Biała Rawska przeważają lasy mieszane dębowo-sosnowe z udziałem modrzewia, lipy, grabu i buka. W przewadze są lasy jednogatunkowe o drzewostanie sosnowym na siedliskach boru świeżego i mieszanego świeżego. Występują też kompleksy lasów modrzewiowych. W dolinach rzek i cieków występują olsy i grądy.

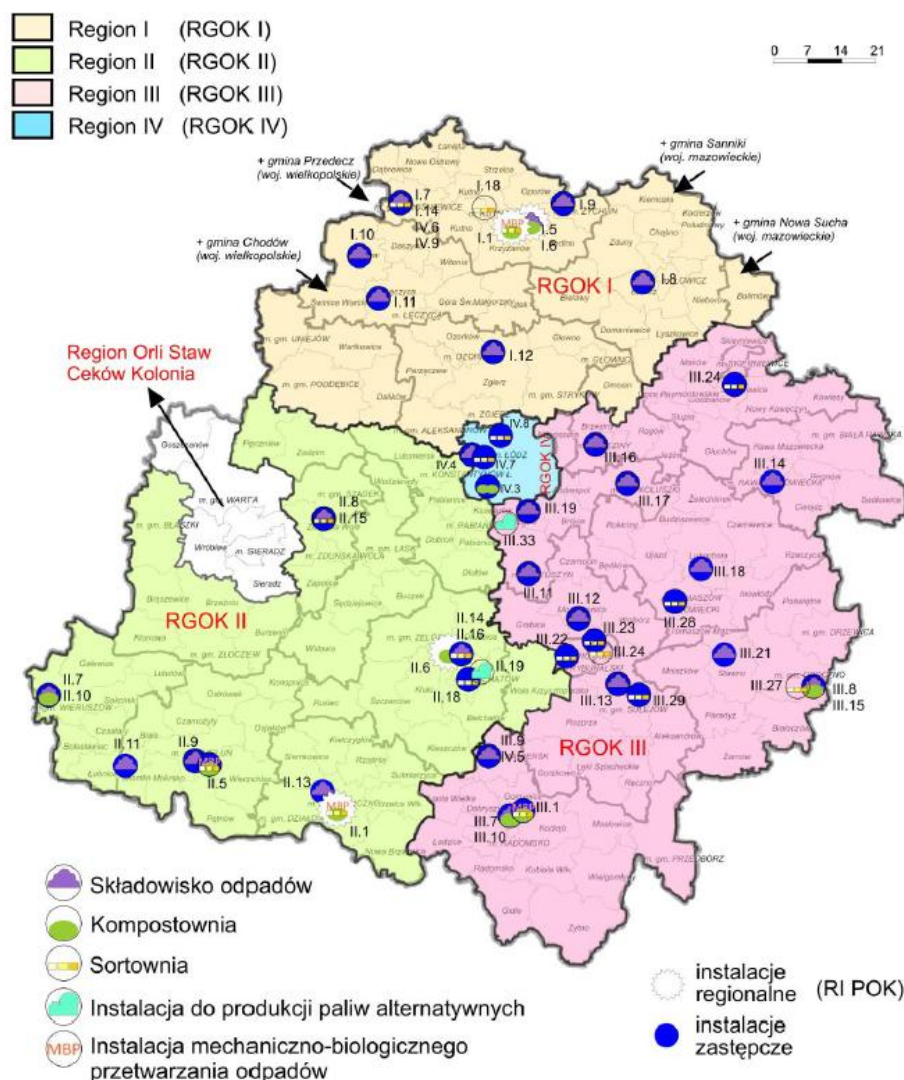
Większość drzewostanów zalicza się do I, II i III klasy wiekowej.

Lasy Państwowe administrowane są przez Nadleśnictwo Skierniewice, które wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi.

6.1.10 Gospodarka odpadami

Podstawą prawną regulującą gospodarowanie odpadami na terenie województwa łódzkiego jest „Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2012”, jest to jeden z elementów służących do osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz wypełnienie wymogu ustawowego wyrażonego w nowej ustawie o odpadach. Obowiązująca ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1987, t.j. ze zm.) zniósła obowiązek opracowywania gminnych i powiatowych planów gospodarki odpadami.

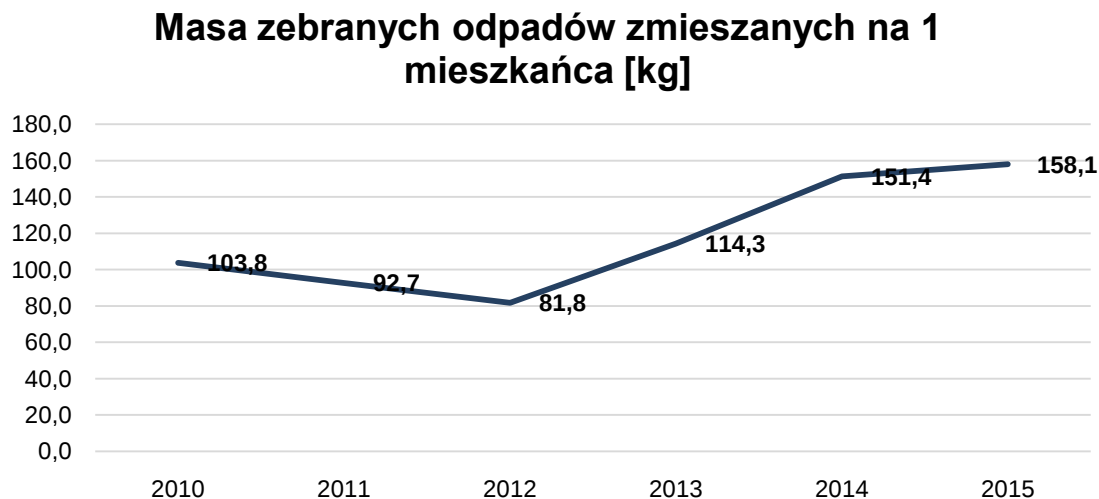
Na terenie województwa łódzkiego wyszczególnione zostały 4 regiony, obejmujące obszary liczące, co najmniej 150 000 mieszkańców.

Rysunek 10: Podział województwa łódzkiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego 2012.

Na terenie gminy Biała Rawska z roku na rok wzrasta liczba zebranych zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co potwierdza poniższy wykres.

Rysunek 12: Masa zebranych odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca gminy Biała Rawska [kg].

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Systemem powszechnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy jest objętych 100% gospodarstw domowych. Obowiązujący system gospodarki odpadami opiera się na:

- Odbiorze odpadów zbieranych w sposób selektywny;
- Odbiorze odpadów zmieszanych zbieranych do pojemników;
- Dostarczaniu odpadów do punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów przy ZGKiM w Białej Rawskiej.

Odpady zbierane są w następujących frakcjach:

- odpady zielone;
- papier i tektura;
- tworzywa sztuczne;
- szkło i odpady opakowaniowe ze szkła;
- metal;
- odpady komunalne ulegające biodegradacji;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;

- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- zużyte opony;
- opakowania wielomateriałowe;
- inne.

Odpady komunalne składowane są na regionalnym składowisku w miejscowości Pukinin (powiat rawski, gmina Rawa Mazowiecka).

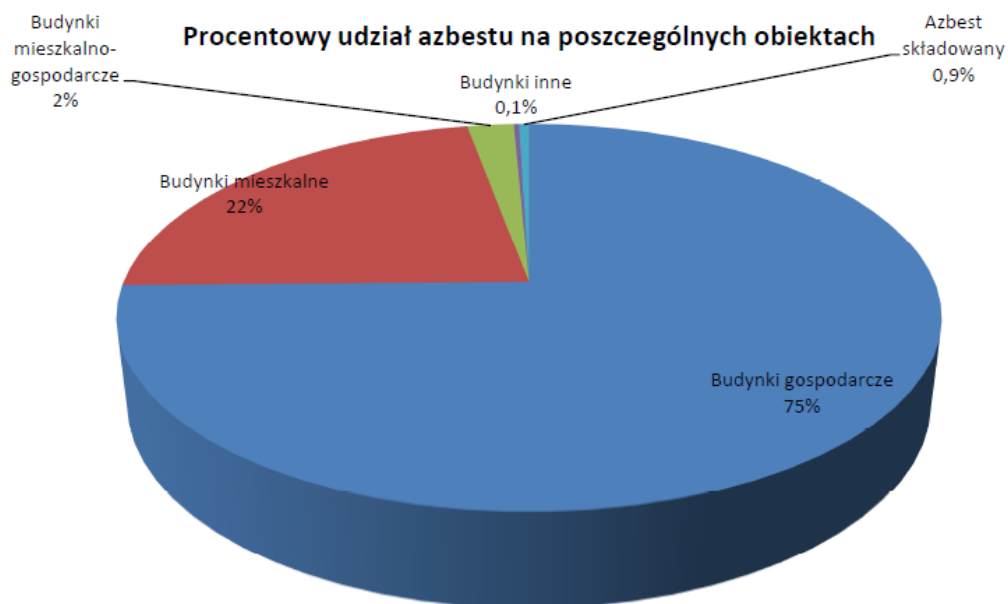
Osiągnięte poziomy recyklingu i odzysku na terenie gminy Biała Rawska w roku 2015:

- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegający biodegradacji kierowanych do składowania – **10,4%**
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych - **19,3%**

Gmina Biała Rawska posiada opracowany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Biała Rawska na lata 2010 - 2032”.

Łącznie na terenie gminy zinwentaryzowanych zostało w 2010 roku 415 315,00m² płyt eternitowych falistych i płyt CARO znajdujących się na posesjach należących do osób fizycznych.

Największa liczba wyrobów azbestowych na terenie gminy zlokalizowana jest na budynkach gospodarczych.

Rysunek 13: Procentowy udział azbestu na poszczególnych obiektach na terenie gminy Biała Rawska.

Źródło: Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Biała Rawska na lata 2010 – 2032.

7. Główne problemy ochrony środowiska

Przedstawione poniżej problemy ochrony środowiska są wynikiem wykonanej oceny stanu środowiska w ramach wyznaczonych obszarów interwencji. Zdiagnozowane problemy mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich celem jest ukierunkowanie działań w taki sposób aby jest zminimalizować lub wyeliminować. Wskazane poniżej problemy dały podstawy do wyznaczenia w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska odpowiednich celów i kierunków interwencji wraz z zadaniami, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy.

Poniższa tabela przedstawia główne problemy z punktu widzenia ochrony środowiska.

Tabela 15: Główne problemy środowiska zidentyfikowane na terenie Gminy Biała Rawska (opracowanie własne)

Komponent środowiska	Główne problemy
Powietrzne atmosferyczne i klimat	Znaczny udział niskosprawnych węglowych źródeł ciepła w ogrzewaniu indywidualnym
Klimat akustyczny	Drogi tranzytowe przebiegające przez teren gminy oraz hałas kolejowy
Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak prowadzonych pomiarów PEM na terenie gminy
Zasoby wodne	Zły stan wód powierzchniowych na terenie gminy
Gospodarka wodno-ściekowa	Niewystarczający poziom zwodociągowania gminy oraz niski stopień skanalizowania gminy
Gleby	Zakwaszenie gleb oraz brak gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych I i II
Gospodarka odpadami	Dzkie wysypiska śmieci na terenie gminy oraz występowanie wyrobów azbestowych
Zasoby przyrodnicze	Niska lesistość na terenie gminy (10,5 %)

Założeniem projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska jest stopniowa eliminacja ww. problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nieinwestycyjnym.

8. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu

Celem projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska jest przedstawienie kierunków racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy, bądź utrzymanie dobrego poziomu tam gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji założeń poprzednich projektów. Zawarte w dokumencie rozwiązania inwestycyjne oraz organizacyjno-edukacyjne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Opracowany Program jest wypełnieniem obowiązku władz Gminy Biała Rawska w zakresie sporządzania strategicznych dokumentów, co pozwala władzom na bieżąco monitorować stan środowiska oraz planować na tej podstawie zadań służących ochronie środowiska. Dokument określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i kierunki interwencji, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska przy-

czyni się do uzyskania w Gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochrony i rozwoju jego walorów. Odstąpienie od realizacji zapisów projektowanego dokumentu będzie wiązało się z odstąpieniem od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. W przypadku braku wdrażania POŚ, przeprowadzona analiza i ocena istniejącego stanu środowiska może sugerować, iż może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji zapisów projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska może doprowadzić m.in. do:

- pogorszenia stanu i jakości powietrza atmosferycznego,
- pogorszenia stanu klimatu akustycznego,
- pogorszenia jakości i zasobności wód powierzchniowych i podziemnych,
- pogorszenia stanu gospodarki wodno-ściekowej,
- pogorszenia jakości i zasobności gleb i powierzchni ziemi,
- pogorszenia systemu gospodarowania odpadami, w tym ograniczenia powstawaniu odpadów,
- pogorszenia stanu zasobów przyrodniczych, różnorodności biologicznej, obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną,
- pogorszenia walorów krajobrazowych,
- pogorszenia jakości życia mieszkańców z uwagi na przekroczenia standardów ochrony środowiska.

Pozytywnym skutkiem środowiskowym w przypadku zaniechania realizacji założeń projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska będzie wyeliminowanie negatywnego, krótkotrwałego wpływu występującego podczas działań typowo inwestycyjnych m.in. budowy/przebudowy układu komunikacyjnego, termomodernizacji obiektów czy rozbudowy infrastruktury wodno-ściekowej. W przypadku braku realizacji powyższych zamierzeń nie dojdzie do zajęcia nowych powierzchni biologicznie czynnych, wzrostu emisji hałasu oraz gazów i pyłów do powietrza w miejscach dotąd nieprzekształconych antropogenicznie. Brak realizacji zamierzeń inwestycyjnych wiąże się z mniejszą ingerencją w komponenty środowiska tj.: wody, gleby, środowisko przyrodnicze oraz krajobraz lokalny. Zaniechanie założeń projektu Programu wiąże się z mniejszym prawdopodobieństwem zniszczenia siedlisk przyrodniczych oraz naruszenia funkcjonowania korytarzy migracyjnych czy też obszarów chronionych. Realizacja zadań ingerujących w stan środowiska wiąże się z niedogodnościami na etapie wdrażania,

niemniej wiąże się z szeregiem korzyści po zakończeniu inwestycji (poprawa stanu powietrza, poprawa efektywności energetycznej, poprawa mobilności miejskiej, szczelny system wodno-ściekowy).

9. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W niniejszej części dokonano analizy zgodności celów projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym, krajowym oraz wojewódzkim. Porównanie to pełni rolę oceny spójności celów projektowanego dokumentu z celami innych dokumentów strategicznych.

Dokumenty międzynarodowe

Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21

Jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ❖ ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka;
- ❖ zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast);
- ❖ ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom);
- ❖ bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych;
- ❖ bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi;
- ❖ zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi;
- ❖ powstrzymanie niszczenia lasów;
- ❖ ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich;
- ❖ zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania);
- ❖ przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy;
- ❖ edukacja ekologiczna.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ)

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE „jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko”.

Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS).

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko. Innymi dokumentami o międzynarodowej randze i charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, sygnowane przez stronę polską, m.in.: Konwencja Ramsarska o obszarach wodno - błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982r.) i Regina

(1987r.), Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo), Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r., Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987r. wraz z poprawkami londyńskim (1990r.), wiedeńskimi (1992r.), Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r., Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992r. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kio-to, 1997r. wraz z Protokołem.

Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”

Program będzie realizował cele tematyczne i priorytety inwestycyjne określone w stosownych rozporządzeniach UE dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z określonymi zasadami dla Programu wybrano następujące cele tematyczne:

- ❖ CT 6 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,
- ❖ CT 7 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- ❖ CT 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Europa 2020

Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Europa 2020 zawiera priorytety tematyczne, w tym między innymi priorytet „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej.

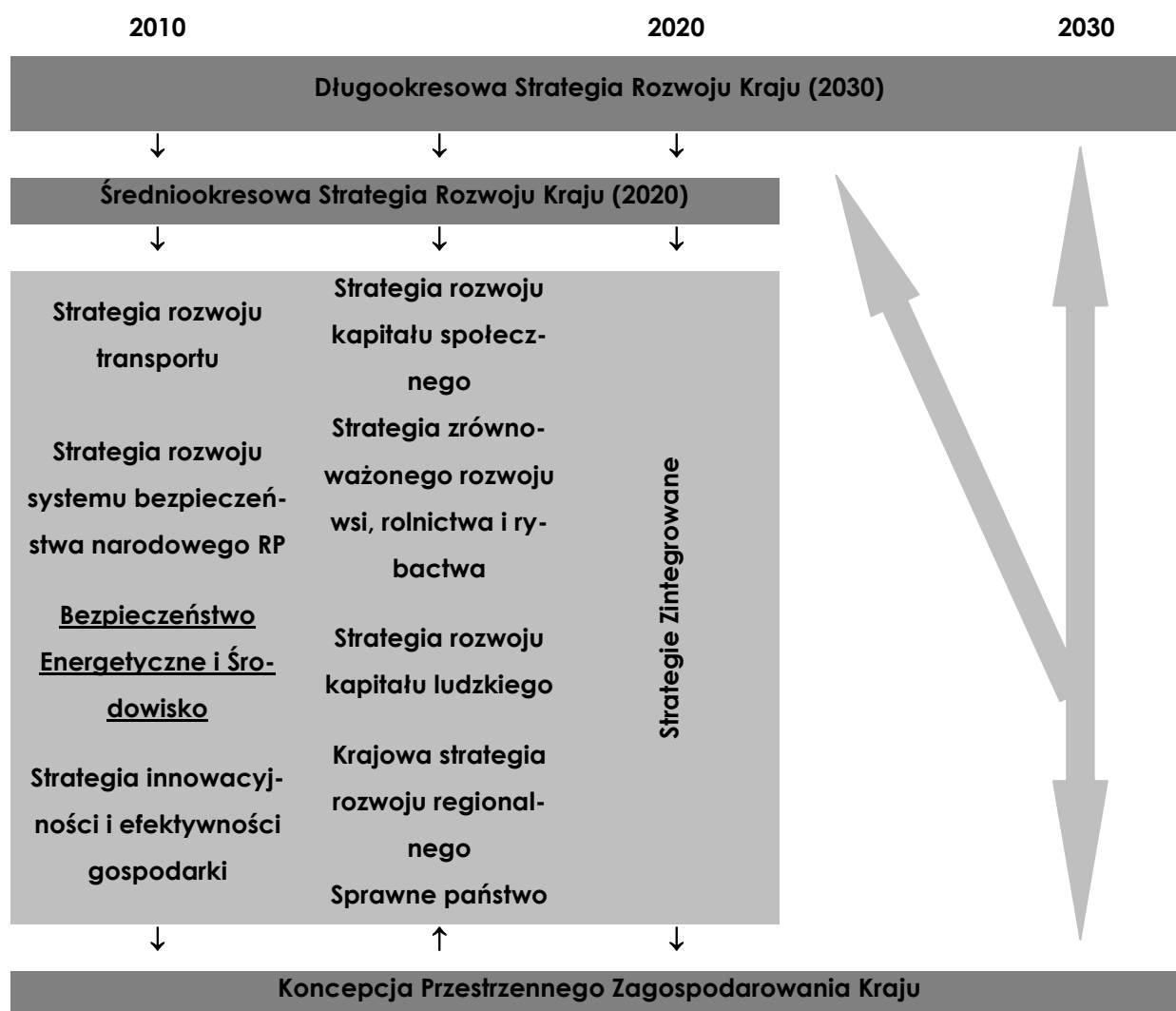
Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej

Pakiet klimatyczno-energetyczny Unii Europejskiej zawiera, między innymi, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych przynajmniej o 20% w 2020 r. w porównaniu do bazowego 1990 r. i 30% zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w 2020 r. w UE w przypadku, gdyby uzyskano światowe porozumienie co do redukcji gazów cieplarnianych.

Dokumenty krajowe

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Strategia BEiŚ jest jedną z 9 zintegrowanych strategii rozwoju. Z jednej strony uszczegóławia zapisy średniookresowej strategii rozwoju kraju (Strategia Rozwoju Kraju 2020) w dziedzinie energetyki i środowiska, z drugiej zaś, stanowi ogólną wytyczną dla Polityki energetycznej Polski i innych programów rozwoju, które staną się elementami systemu realizacji BEiŚ. Ponadto w związku z obecnością Polski w Unii Europejskiej, BEiŚ koresponduje z celami rozwojowymi określonymi na poziomie wspólnotowym, ujętymi przede wszystkim w dokumencie Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu (wpisując się także w jej kluczowe inicjatywy przewodnie) oraz celami pakietu klimatyczno-energetycznego. BEiŚ stanowi zatem ramy strategiczne dla dalszych prac programowych i wdrożeniowych, dotyczących w szczególności zagadnień adaptacji do zmian klimatu, ochrony zasobów naturalnych i środowiska przyrodniczego, jak również bezpieczeństwa i efektywności energetycznej. Strategia BEiŚ służy również określeniu celów i kierunków działań nowej perspektywy finansowej 2014-2020.

Rysunek 14: Schemat powiązania ze sobą dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu krajowym (źródło: Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko)

Głównym celem strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2015

Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Cele nadrzędne dokumentu to:

- ❖ usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- ❖ minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- ❖ likwidacja szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Cele określone w dokumentach osiągnąć będą poprzez realizację wzajemnie uzupełniających się zadań, na trzech poziomach: krajowym, wojewódzkim i lokalnym, finansowanych ze środków publicznych i prywatnych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014

Celem KPGO 2014 oraz WPGO jest wprowadzenie w Polsce efektywnego systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Cele nadrzędne to:

- ❖ przerwanie powiązania pomiędzy rosnącą ilością odpadów a wzrostem gospodarczym oraz kładzenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie;
- ❖ zwiększenie udziału odzysku, a w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych, oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska;
- ❖ zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów;
- ❖ wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów;
- ❖ utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami.

Dokumenty wojewódzkie i lokalne

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego na lata 2007 - 2020

OBSZAR PRIORYTETOWY: OCHRONA ŚRODOWISKA.

Cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska.

Dotychczasowy rozwój województwa łódzkiego skutkował niedostosowaniem istniejącej infrastruktury technicznej do współczesnych standardów w zakresie ochrony środowiska. Kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, należy podjąć działania

zmierzające do zdecydowanej poprawy sytuacji w tej dziedzinie. Zapewni to lepszą jakość życia następnym pokoleniom oraz zwiększy atrakcyjność województwa jako miejsca zamieszkania i pracy. Do najważniejszych problemów województwa zliczyć należy: niedostateczny stopień skanalizowania i oczyszczania ścieków (zwłaszcza na obszarach wiejskich), niewłaściwą gospodarkę odpadami, zanieczyszczenie powietrza, występujące lokalnie przekroczenie norm hałasu, zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, niedostateczną ilość zbiorników małej retencji, niską lesistość województwa oraz monokulturę drzewostanu.

Cele szczegółowe:

- Ochrona i poprawa stanu środowiska oraz przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym,
- Zrównoważony rozwój gospodarki zasobami naturalnymi,
- Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Główne działania:

Wspieranie działań w zakresie:

- wdrożenie systemowej gospodarki wodno-ściekowej,
- wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- selektywnej zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów przede wszystkim komunalnych i niebezpiecznych,
- ochrony przed powodzią,
- ochrony przed hałasem,
- ochrony przed promieniowaniem niejonizującym, vii) ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- poprawy czystości wód powierzchniowych i podziemnych,
- wzrostu lesistości,
- ochrony gleb.

Plan rozwoju lokalnego powiatu rawskiego – Strategia Rozwoju na lata 2014 – 2020

Cel strategiczny nr 5: Wzmocnienie ekosystemu Powiatu w celu wykorzystania walorów środowiska dla rozwoju gospodarczego i poprawy warunków życia mieszkańców Powiatu.

Cel operacyjny: 5.1. Poprawa stanu środowiska w Powiecie

5.1.1. Wspieranie działań związanych z modernizacją i rozbudową urządzeń służących ochronie środowiska

5.1.2. Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego

5.1.3. Wspieranie działań związanych z powiększaniem terenów zielonych na terenie powiatu.

5.1.4. Współdziałanie i wspieranie akcji związanych z promowaniem proekologicznych zachowań.

5.1.5. Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Rawskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

W dokumencie przedstawiono cele średniookresowe do roku 2024 dla powiatu rawskiego:

- Ochrona powietrza i klimatu: Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- Ochrona przed hałasem: Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców powiatu
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym: Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego
- Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy: Minimalizacja zagrożeń spowodowanych klęskami powodzi i suszy.
- Gospodarka wodno-ściekowa: Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych oraz powierzchniowych.
- Gospodarowanie zasobami geologicznymi: Ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie.
- Ochrona gleb: Ochrona gleb
- Gospodarowanie odpadami: Racjonalna gospodarka odpadami
- Ochrona przyrody i krajobrazu: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych
- Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: Zwiększenie lesistości
- Substancje chemiczne w środowisku i poważne awarie: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Strategia Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2014-2020

Cele strategiczny 3. Rozwinięta infrastruktura oraz czyste środowisko naturalne zapewniające wysoki komfort życia

Cel operacyjny: 3.1. Gmina zapewniająca wysoki poziom życia poprzez rozwój infrastruktury

Działanie: Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej

Zadania:

1. Modernizacja, termomodernizacja, dostosowanie obiektów oświatowych, opieki medycznej, obiektów kulturalnych i sportowych itp. (w miarę potrzeb)
2. Budowa i modernizacja boisk, placów zabaw, skwerów i innych miejsc służących rekreacji i uprawianiu sportu
3. Zwiększenie dostępności do zaplecza kulturalnego i sportowego na terenach wiejskich
4. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
5. Wykorzystanie istniejącej bazy, adaptacja, budowa mieszkań socjalnych

Działanie: Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Zadania:

1. Zagwarantowanie mieszkańcom dostaw wody pitnej i do celów gospodarczych
2. Promowanie budowy przydomowych, ekologicznych oczyszczalni ścieków, w miejscach gdzie sieć kanalizacyjna nie może być zrealizowana
3. Prowadzenie bieżącej kontroli i aktualnej informacji o jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Działanie: Budowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i okołodrogowej

Zadania:

1. Poprawa stanu technicznego dróg gminnych oraz otoczenia drogowego
2. Współpraca z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich w celu poprawy stanu technicznego dróg i otoczenia drogowego stanowiących oś komunikacyjną gminy
3. Realizacja zadania zarządcy drogi - budowa obwodnicy miasta Biała Rawska
4. Realizacja zadania zarządcy linii kolejowej - budowa przystanku kolejowego na linii CMK

5. Poprawa stanu infrastruktury okołodrogowej (tj. chodniki, parkingi, przejścia dla pieszych, wiaty przystankowe, itp.)
6. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
7. Rozpatrywanie potrzeby izolacji przed hałasem z poszczególnych dróg poprzez np. wprowadzanie zadrzewień, ekranów akustycznych, izolacja budynków (np. poprzez wymianę okien)
8. Wspieranie rozwoju komunikacji autobusowej
9. Wyznaczenie i oznakowanie tras rowerowych
10. Wyznaczenie i oznakowanie tras spacerowych, turystycznych, edukacyjnych

Działanie: Rozwój infrastruktury energetycznej

Zadania:

1. Promocja odnawialnych źródeł energii (OZE) w energetyce ciepłej gospodarstw domowych
2. Rozwój i modernizacja sieci energetycznych i GPZ
3. Promowanie wykorzystania biomasy rolniczej
1. Promocja instalacji solarnych.

3.2. Gmina dbająca o środowisko naturalne

Działanie: Poprawa stanu środowiska naturalnego gminy

Zadania:

1. Rozwój infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku naturalnemu (oczyszczalnie przydomowe, instalacje solarne)
2. Propagowanie bardziej ekologicznych niż tradycyjne źródeł energii do ogrzewania budynków (np. przyłączenie do sieci gazowej, wprowadzenie ogrzewania olejowego, biomasy, itp.)
3. Realizacja zadania zarządzającego siecią gazową - budowa sieci gazowej w gminie
4. Wpieranie wymiany przestarzałych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych
5. Propagowanie termomodernizacji obiektów
6. Utrzymywanie i ochrona form indywidualnej ochrony przyrody
7. Wspomaganie urządzania i utrzymywania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków w miejscowościach
8. Zalesienia gorszych klas ziemi i nieużytków

Działanie: Wykorzystanie zasobów przyrody

Zadania:

1. Wykorzystanie terenów leśnych, przyrzecznych i zbiorników wodnych do rozwoju turystyki
2. Tworzenie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej w miejscach atrakcyjnych

Działanie: Właściwa gospodarka odpadami

Zadania:

1. Wprowadzenie i respektowanie zasad gospodarki odpadami zgodnych w nowymi przepisami
2. Zagwarantowanie odbioru wszelkich rodzajów odpadów od mieszkańców
3. Osiągnięcie wskazanych poziomów odzysku i recyklingu
4. Przestrzeganie regulaminu utrzymania porządku i czystości w gminie
5. Kontrola przedsiębiorstw z zakresie prowadzonej gospodarki odpadami
6. Edukacja mieszkańców w zakresie konieczności selektywnego gromadzenia odpadów, właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi (w tym z azbestem), wielkogabarytowymi, itp.
7. Kontynuacja usuwania azbestu
8. Likwidacja dzikich wysypisk

Działanie: Wzrost poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa

Zadania:

1. Wzrost poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez prowadzenie edukacji w zakresie m.in.: konieczności selektywnej zbiórki opadów, zmniejszenie emisji spalin z ogrzewania, oszczędności energetycznej itp.
2. Wspieranie ośrodków tworzących i realizujących programy ekologiczne dla dzieci i młodzieży

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biała Rawska

W dokumencie przedstawiono szereg działań, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza na terenie gminy Biała Rawska.

Należą do nich między innymi:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy.
- Przebudowa z rozbudową sieci ciepłnej niskotemperaturowej; Oś. Mickiewicza i Oś. Wojska Polskiego.
- Rewitalizacja Centrum Białej Rawskiej.

- Program wsparcia budowy instalacji fotowoltaicznych i solarnych w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej na terenie gminy.
- Budowa farmy fotowoltaicznej.
- Termomodernizacje budynków mieszkalnych będących z zarządzie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz budynków prywatnych.
- Podłączanie do sieci gazowej klientów indywidualnych.
- Modernizacja sieci elektroenergetycznej na terenie gminy.
- Działania nieinwestycyjne dotyczące poszanowania energii oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

10. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmuje ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie POŚ mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Program zawiera zadania zgłoszone przez samorząd gminy, których realizacja przewidziana jest w perspektywie lat 2017-2020. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjal-

ne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku Gminy Biała Rawska może wystąpić bezpośrednie lub pośrednie ryzyko oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Program określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości środowiska przyrodniczego Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji ekologicznej społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja ekologiczna jest elementem wspierającym realizację poszczególnych zadań wyznaczonych w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska – opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i

spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji ekologicznej odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizację dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie
B	Bezpośrednie
P	Pośrednie
S	Stałe
Ch	Chwilowe
W	Wtórne
Sk	Skumulowane

Tabela 16: Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska.

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Obszar interwencji: Powietrze atmosferyczne														
1.	Termomodernizacje budynków mieszkalnych będących z zarządzie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz budynków prywatnych	S	Ch	P	S	S	B	B	S	S	S	P	B	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
2.	Działania nieinwestycyjne dotyczące poszanowania energii oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery o Kampania informacyjna oraz publikacje nt. inteligentnego wykorzystania energii; o Stworzenie portalu internetowego dot. poszanowania energii; o Organizacja Dni Energii; o Inne działania szkoleniowe	P	P	B	P	P	B	B	S	S	S	S	P	S
3.	Mikroinstalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej oraz indywidualnych posesjach	S	P	P	S	P	B	B	S	S	S	S	B	S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
4.	Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie miasta Biała Rawska etap II	S	Ch	B	Ch	Ch	B	B	Ch	S	Ch	Ch	B	P
5.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Biała Rawska – kompleks budynków Urzędu, USC, WO i KA, budynek Biblioteki Publicznej oraz MGOPS	S	Ch	P	S	Ch	B	B	S	S	S	P	B	P
6.	Remonty dróg gminnych	Ch	Ch	B	Ch	Ch	B	B	B	S	Ch	S	S	S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
7.	Modernizacja dróg powiatowych	Ch	Ch	B	Ch	Ch	B	B	B	S	Ch	S	S	S
8.	Modernizacja dróg wojewódzkich i krajowych	Ch	Ch	B	Ch	Ch	B	B	B	S	Ch	S	S	S
Obszar interwencji: Hałas														
9.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	P	P	B	S	P	S	S	B	S	S	S	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
10.	Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych	P	P	B	S	P	S	S	B	S	S	S	S	P
11.	Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego	P	P	B	S	P	S	S	B	S	S	S	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Obszar interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne														
12.	Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne	P	P	B	P	P	S	S	S	S	S	P	S	P
13.	Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy	P	P	B	P	P	S	S	S	S	S	P	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami oraz gospodarka wodno-ściekowa														
14.	Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	B	B	B	B	B	S	S	S	B	P	P	P	S
15.	Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	S	Ch	B	Ch	Ch	S	S	S	B	Ch	Ch	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
16.	Budowa sieci wodociągowej: Biała Rawska – Marchaty, Stara Wieś – Nowe Przytuski, Byki – Dańków, Podśędkowice – Dańków, Dańków – Byki – Pachy, Dańków – Rzeczków – Błażejewice – Zakrzew	S	Ch	B	Ch	Ch	S	S	S	B	Ch	Ch	S	P
17.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Biała Rawska	S	Ch	B	Ch	Ch	S	S	S	B	Ch	Ch	S	P
18.	Przebudowa SUW w Babsku i Białej Rawskiej	S	Ch	B	Ch	Ch	S	S	S	B	Ch	Ch	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
19.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Żurawii	S	Ch	B	Ch	Ch	S	S	S	B	Ch	Ch	S	P
Obszar interwencji: Gleby														
20.	Wdrażanie zasad „Dobrych Praktyk Rolniczych” oraz promowanie rolnictwa ekologicznego	P	B	P	B	B	P	P	P	P	B	B	P	S
21.	Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw	B	B	P	B	B	P	P	S	B	B	B	P	S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
22.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	B	B	P	B	B	S	S	S	B	B	B	P	S
23.	Rekultywacja terenów zdegradowanych	P	B	P	B	B	P	P	P	P	B	B	P	S
Zasoby geologiczne														
24.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	P	P	P	P	P	S	S	S	P	B	B	B	S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami														
25.	Zwiększenie poziomu recyklingu -przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne	P	P	B	B	B	P	S	S	P	B	B	S	S
26.	Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy	P	P	B	B	B	P	S	S	P	B	B	S	P

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze														
27.	Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych	P	B	B	B	B	B	B	P	P	B	B	P	S
28.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody w granicach gminy	P	B	B	B	B	B	B	P	P	B	B	P	S
29.	Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom	P	B	B	B	B	B	B	P	P	B	B	P	S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
30.	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V, VI klasy oraz wieloletnie odłogi)	P	P	P	B	B	B	B	S	P	P	P	S	S
31.	Zalesianie gruntów porolnych	P	B	P	B	B	B	B	B	B	B	B	S	S
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami														
32.	Modernizacja OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021-2024

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki
33.	Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego	S	S	B	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
Obszar interwencji: Edukacja ekologiczna														
34.	Wyposażenie pracowni przyrodniczej	S	S	B	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
35.	Programy edukacji ekologicznej w szkołach na terenie gminy oraz wśród pozostałych mieszkańców	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	S

11. Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska na wybrane elementy środowiska, w tym na obszary NATURA 2000

11.1 Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody celem ochrony przyrody jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej;
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień;
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Projekt POŚ dla Gminy Biała Rawska uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

REZERWATY PRZYRODY

W rezerwach przyrody zabrania się:

1. budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody;
2. chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;
3. polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;

4. pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
5. użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;
6. zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
7. pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
8. niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
9. palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
10. prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
11. stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
12. zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
13. połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
14. ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
15. wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony, psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
16. wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
17. ruchu pojazdów poza drogami publicznymi wskazanymi przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;

18. umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
19. zakłócania ciszy;
20. używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
21. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
22. biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
23. prowadzenia badań naukowych - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
24. wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
25. wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
26. organizacji imprez rekreacyjno-sportowych - bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od: linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych; zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

11.2 Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów POŚ dla Gminy Biała Rawska w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, infrastruktury ciepłowniczej, gospodarki wodami, termomodernizacji budynków może powodować wystąpienie negatywnych chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na bioróżnorodność poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, zmiany stosunków gruntowo-wodnych, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami

przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od zasięgu zmian stosunków wodnych, dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk. Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin,
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami,
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg),
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

W perspektywie długoterminowej działania związane z budową systemów kanalizacyjnych i przydomowych oczyszczalni ścieków będą miały pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie i w wodzie. Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa zmniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód i do ziemi, co w konsekwencji zwiększy zasobność i jakość gleb oraz poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Biała Rawska.

Do zadań poprzedzających termomodernizację należy inwentaryzacja ornitologiczna i chiropterologiczna, która powinna zostać przeprowadzona w okresie lęgowym ptaków i rozrodu nietoperzy. W momencie zinwentaryzowania na terenie obiektu śladów życia ptaków i nietoperzy należy zaplanować działania kompensujące w postaci np. budek lęgowych.

11.3 Powietrze atmosferyczne i klimat

Oceniono, że wyznaczone w projekcie POŚ działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego i klimat. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską, która jest najważniejszym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Największy nacisk powinien być położony na działania jednostek wskazanych w programie naprawczym określonym w Programie Ochrony Powietrza. Brak oddziaływania zidentyfikowano w zadaniach związanych z ochroną przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarowaniem wodami oraz ochroną przez

poważnymi awariami. Do potencjalnych pozytywnych, pośrednich i statycznych działań nie inwestycyjnych (organizacyjnych) zaliczyć można zadania związane z wdrażaniem lokalnych polityk ograniczania emisji gazów i pyłów do powietrza, do których należą zapisy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Programu Ochrony Powietrza dla województwa łódzkiego. Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz przebudowa infrastruktury drogowej, w tym systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię ciepłą, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego.

11.4 Krajobraz i zabytki

Działania wyznaczone w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska miały w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na krajobraz kulturowy i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Negatywne oddziaływania na zabytki mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływanie może wiązać się ze zniszczeniem obiektu zabytkowego lub naruszeniem jego pierwotnego stanu. W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory

historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

11.5 Zasoby naturalne

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową nowej infrastruktury drogowej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z ochroną powietrza i klimatu, do których należeć będzie realizacja zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, który zakłada termomodernizację budynków, zmianę sposobu ogrzewania budynków, poprawę mobilności itp.

11.6 Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. W czasie realizacji zamierzeń może dojść do chwilowego zaburzenia stosunków wodnych, jednak długotrwały efekt inwestycji przyniesie korzyści zarówno dla stanu wód jak i komfortu życia mieszkańców Gminy. Oceniono, że wyznaczone w projekcie POŚ zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarowanie wodami* wyznaczono zadania związane z: rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, budową oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wód, a także działaniami edukacyjnymi promującymi oszczędzanie wody w celu osiągnięcia trwałej świadomości wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego i oszczędnego korzystania z zasobów wodnych.

Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

11.7 Powierzchnia ziemi

Do głównych czynników negatywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi należą:

- ❖ niewłaściwe wykorzystywanie nawozów i środków ochrony roślin,
- ❖ niewłaściwe zabiegi agrototechniczne,
- ❖ niewłaściwa gospodarka złożami surowców naturalnych,
- ❖ odpady składowane w miejscach do tego nieprzeznaczonych,
- ❖ duże nawodnienie lub przesuszenie gruntu (zjawisko erozji),
- ❖ roboty budowlane.

Część z tych czynników można zminimalizować poprzez stosowanie działań ograniczających, a część zupełnie wyeliminować poprzez wdrożenie odpowiedniego systemu edukacji ekologicznej i prowadzenie działań naprawczo-prewencyjnych. Istotą jest więc zaplanowanie takich działań ochronnych, które ograniczą zjawisko degradacji powierzchni ziemi i przywrócą stan zgodny ze standardami w tym zakresie. Oceniono, że wyznaczone w projekcie POŚ zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

12. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu POŚ mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej czy modernizacją i rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- ❖ w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- ❖ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- ❖ maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- ❖ odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające z POŚ były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych Gminy.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w POŚ na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- ❖ Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- ❖ Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- ❖ W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchniczych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- ❖ W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- ❖ Prawidłowe przechowywane substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- ❖ Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- ❖ Właściwe postępowanie z odpadami.
- ❖ Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- ❖ Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- ❖ Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- ❖ Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.

- ❖ Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- ❖ Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- ❖ W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- ❖ Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.
- ❖ Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- ❖ W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- ❖ Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- ❖ W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- ❖ Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- ❖ W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.

- ❖ Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- ❖ Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.

13. Propozycje działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji POŚ. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie Gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji POŚ prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

14. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

15. Monitorowanie realizacji POŚ dla Gminy Biała Rawska

W celu kontroli nad terminową realizacją zadań określonych w projektowanym POŚ dla Gminy Biała Rawska zaleca się dokonywanie analizy realizacji zadań Programu z uwzględnieniem mierników zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela 17: Wskaźniki monitoringu oraz tendencja zmian w ramach realizacji POŚ.

Kierunek interwencji	Nazwa wskaźnika monitoringu	Jednostka /wartość
Ochrona i utrzymanie obowiązujących standardów powietrza na terenie Gminy Biała Rawska	Klasa jakości powietrza	C
	Długość wybudowanych dróg	km
	Długość zmodernizowanych dróg	km
	Długość utworzonych ścieżek rowerowych	km
	Moc zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych w Gminie Biała Rawska	W
	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji	szt.
	Ilość zmodernizowanych przydomowych kotłowni	szt.
Zagrożenie hałasem	Poziom hałasu (wg. PMŚ).	dB
Promieniowanie elektromagnetyczne	Poziom PEM	V/m
Gospodarowanie wodami	Klasa jakości wód podziemnych	I-V
	Klasa jakości wód podziemnych	I-V
	Woda zdatna do picia	TAK/NIE
	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji cieków wodnych	szt.
	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji rowów melioracyjnych	szt.
Gospodarka wodno-ściekowa	% skanalizowania obszaru gminy	%

	Powierzchnia odwodnionego terenu [ha]	ha
	% zwodociągowania obszaru gminy	%
Zasoby geologiczne	Powierzchnia surowców naturalnych	ha
Gleby	Powierzchnia terenów zdegradowanych	ha
	Klasa bonitacyjna gleb	I-VI
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych	Mg
	Ilość usuniętych dzikich składowisk odpadów	szt.
	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Biała Rawska	Mg
	Powierzchnia zieleni urządzonej	ha
	Powierzchnia form ochrony przyrody	ha
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.

16. Podsumowanie i wnioski

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biała Rawska jest zgodny ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Programu Ochrony Środowiska z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatu i gminy jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Program Ochrony Środowiska może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Program Ochrony Środowiska umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.

- Projektowany POŚ określa główne obszary problemowe w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Biała Rawska oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanego POŚ mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024. jest art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 353. z zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów.

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania przedmiotowego dokumentu na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi na terenie Gminy Biała Rawska.

Szczegółowa analiza celów ustanowionych w projekcie POŚ dla Gminy Biała Rawska wykazała, iż wszystkie cele i kierunki interwencji realizują cele środowiskowe ujęte w międzynarodowych i krajowych dokumentach strategicznych.

Ocena stanu środowiska na terenie Gminy Biała Rawska pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

Komponent środowiska	Główne problemy
Powietrzne atmosferyczne i klimat	Znaczny udział niskosprawnych węglowych źródeł ciepła w ogrzewaniu indywidualnym
Klimat akustyczny	Drogi tranzytowe przebiegające przez teren gminy oraz hałas kolejowy
Promieniowanie elektromagnetyczne	Brak prowadzonych pomiarów PEM na terenie gminy
Zasoby wodne	Zły stan wód powierzchniowych na terenie gminy
Gospodarka wodno-ściekowa	Niewystarczający poziom zwodociągowania gminy oraz niski stopień skanalizowania gminy
Gleby	Zakwaszenie gleb oraz brak gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych I i II
Gospodarka odpadami	Dziki wysypiska śmieci na terenie gminy oraz występowanie wyrobów azbestowych
Zasoby przyrodnicze	Niska lesistość na terenie gminy (10,5 %)

Wskazane problemy środowiskowe na terenie Gminy Biała Rawska znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie POŚ zadań do realizacji.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w POŚ zadań na następujące elementy: powietrze i klimat, wody (w tym JCW), bioróżnorodność (rośliny, zwierzęta), obszary prawnie chronione, powierzchnię ziemi i gleby, krajobraz, zabytki, zdrowie ludzi. Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy neutralne na poszczególne komponenty.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter chwilowy.

Pozytywne oddziaływania na środowisko zadań wskazanych w POŚ zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Negatywne potencjalne oddziaływanie mogą mieć następujące przedsięwzięcia:

- Termomodernizacje budynków mieszkalnych będących z zarządzie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz budynków prywatnych;

- Modernizacja sieci ciepłowniczej na terenie miasta Biała Rawska etap II
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie miasta Biała Rawska – kompleks budynków Urzędu, USC, WO i KA, budynek Biblioteki Publicznej oraz MGOPS;
- Remonty dróg gminnych;
- Modernizacja dróg powiatowych;
- Modernizacja dróg wojewódzkich i krajowych;
- Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- Budowa sieci wodociągowej: Biała Rawska – Marchały, Stara Wieś – Nowe Przyłuski, Byki – Dańków, Podsędkowice – Dańków, Dańków – Byki – Pachy, Dańków – Rzeczków – Błażejewice – Zakrzew;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy Biała Rawska;
- Przebudowa SUW w Babsku i Białej Rawskiej;
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Żurawii.

Z uwagi jednak na ograniczony zasięg planowanych zadań i ich lokalne znaczenie, potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko będzie chwilowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych czy modernizacyjnych.

Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W przypadku, gdy projekt przedmiotowej dokumentu nie zostanie wdrożony, prowadzi to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpłynie będzie na zdrowie mieszkańców Gminy Biała Rawska.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także

wpłyne na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych. Ponadto ustalenia projektu nie stwarzają zagrożenia dla obszarów podlegających ochronie na podstawie przepisów o ochronie przyrody.

SPIS TABEL

Tabela 1: Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Biała Rawska, stan na 2014 r.....	12
Tabela 2: Wskaźniki demograficzne na terenie gminy Biała Rawska.	13
Tabela 3: Ocena JCWP na terenie gminy Biała Rawska w roku 2015 wraz z wyznaczeniem celów środowiskowych.....	16
Tabela 4: Charakterystyka JCWPd nr 63.	19
Tabela 5: Charakterystyka JCWPd nr 65.	20
Tabela 6: Charakterystyka JCWPd nr 73.	20
Tabela 7: Ocena stanu JCWPd na terenie gminy Biała Rawska wraz określeniem celów środowiskowych.	22
Tabela 8: Powierzchnia gleb według klas bonitacji na terenie gminy Biała Rawska..	23
Tabela 9: Złoża kopalin na terenie gminy Biała Rawska.....	25
Tabela 10: Wynikowe klasy dla strefy łódzkiej uzyskane w ocenie rocznej za 2015 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	27
Tabela 11: Średni dobowy ruch pojazdów na terenie dróg tranzytowych przebiegających przez teren gminy Biała Rawska.....	29
Tabela 12: Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie gminy Biała Rawska w roku 2013.....	30
Tabela 13: Struktura gruntów leśnych na terenie gminy Biała Rawska.....	34
Tabela 14: Moc przerobowa istniejących instalacji w regionie III.....	36
Tabela 15: Główne problemy środowiska zidentyfikowane na terenie Gminy Biała Rawska (opracowanie własne).....	40
Tabela 16: Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu POŚ dla Gminy Biała Rawska.	56
Tabela 17: Wskaźniki monitoringu oraz tendencja zmian w ramach realizacji POŚ. ...	82

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1: Granice administracyjne gminy Biała Rawska.	11
Rysunek 2: Podział administracyjny powiatu rawskiego.	12
Rysunek 3: Liczba ludności na terenie gminy Biała Rawska w latach 2010 – 2015.	13
Rysunek 4: Stan jednolitych części wód badanych na terenie województwa łódzkiego w latach 2010 – 2015.	17
Rysunek 5: Stan/potencjał ekologiczny JCW na terenie województwa łódzkiego.	18
Rysunek 6: Lokalizacja JCWPd nr 63.	19
Rysunek 7: Lokalizacja JCWPd nr 65.	20
Rysunek 8: Lokalizacja JCWPd nr 73.	21
Rysunek 9: Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie gminy Biała Rawska.	30
Rysunek 10: Podział województwa łódzkiego na regiony gospodarki odpadami komunalnymi.	35
Rysunek 11: Mapa regionu III (RGOK III) z zaznaczonymi numerycznie istniejącymi instalacjami.	36
Rysunek 12: Masa zebranych odpadów zmieszanych na 1 mieszkańca gminy Biała Rawska [kg].	37
Rysunek 13: Procentowy udział azbestu na poszczególnych obiektach na terenie gminy Biała Rawska.	39
Rysunek 14: Schemat powiązania ze sobą dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu krajowym (źródło: Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko)	46